

Н. В. Мединська,
к. е. н., доцент, в. о. завідувача кафедри земельного кадастру,
Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0003-2573-0205

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.11—12.32

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ТА СЕКТОРАЛЬНИЙ ВИМІР

N. Medynska,
PhD in Economics, Associate Professor, Acting Manager of the Department of Land Cadastre,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

INSTITUTIONALIZATION OF ECONOMIC MECHANISM OF RESOURCE SAVING AND ENERGY
EFFECTIVE NATURE MANAGEMENT: INVESTMENT AND SECTORAL MEASURING

Доведено, що в умовах імплементації нових енергетичних індикаторів та формування сучасної глобальної природоохоронної архітектоники важливого значення набуває інституціоналізація економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування як на загальнонаціональному рівні, так і на рівні об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Встановлено, що вагомого значення при імплементації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування на рівні ОТГ набуває врахування секторальних особливостей утилізації вторинної природної сировини, зокрема у лісогосподарському та переробно-харчовому виробництві, та інвестиційних можливостей місцевого самоврядування. Дослідження показали, що інституціоналізація економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування являє собою комплекс заходів по запровадженню в систему поводження з відходами та виробництво біологічного палива на основі утилізації ресурсної цінності вторинної сировини нових інститутів-правил та інститутів-організацій, а також по модернізації існуючих інститутів природоохоронного регулювання та господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу та трансплантації в національну площину інститутів, які забезпечили кращі практики ресурсозбереження та енергоефективного природокористування у високорозвинених країнах. Обґрунтовано, що базовим підґрунтям інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування виступає формування інституціонального середовища активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, що охоплює наступні блоки: імплементація природоохоронних директив ЄС, зокрема директив, які регулюють процеси поводження з відходами; конвергенція вітчизняного природоохоронного законодавства та базових положень Нової кліматичної угоди; створення інституціонального підґрунтя для виконання вимог прикордонно-

го вуглецевого коригування ЄС; упровадження Глобальних цілей сталого розвитку, які стосуються кліматичних змін, ресурсозбереження та енергоефективності. Встановлено, що інституціональне середовище визначає інституціональні форми активізації ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, які охоплюють: іпотечно-заставні операції, емісію боргових "зелених" цінних паперів, угоди державно-приватного партнерства (ДПП), диверсифікацію фінансування проєктів в межах реалізації базових положень міжнародних природоохоронних конвенцій.

It is a well-proven fact that in the conditions of implementation of new power indicators and forming of modern global nature protection architectonics the institutionalization of resource-saving economic mechanism and energy effective nature management both at the national level and at incorporated territorial communities (ITC) acquire the important value. It is set that a ponderable value during the implementation of economic mechanism of resource saving and energy effective nature management at the level of ITC is acquired by taking into account the sectoral features of utilization of the secondary natural raw material, in particular in forestry and food processing production, and investment possibilities of local self-government. Researches showed that institutionalization of economic mechanism of resource saving and energy effective nature management corresponds the complex of measures on an input in the system of handling wastes and production of biological fuel on the basis of utilization of resource value of secondary raw material of new institutes-rules and institutes organizations, and also for modernizations of existent institutes of the nature protection adjusting and economic mastering of naturally-resource potential and transplantation in the national plane of institutes that provided the best practices of resource saving and energy effective nature management in highly developed countries. Reasonably, that the base soil of institutionalization of economic mechanism of resource saving and energy effective nature management is the formation of institutional environment of processes activation of resource saving and energy effective nature management that embraces the next blocks: implementation of nature protection directives of EU, in particular directives that regulate the processes of handling wastes; convergence of home nature protection legislation and base provisions of the New climatic agreement; creation of institutional soil for implementation of requirements of frontier carbon adjustment of EU; introduction of the Global aims of steady development, that touch climatic changes, resource saving and energy effectiveness. It is set that an institutional environment determines the institutional forms of activation of resource saving and energy effective nature management that embrace the followings: mortgage-pawn operations, emission of promissory "green" securities, agreement of state-private partnership (SPP), diversification of financing of projects within the limits of realization of base positions of international nature protection conventions.

Ключові слова: економічний механізм, інституціональне середовище, імплементація, директиви, податкові пільги, інвестиції.

Key words: economic mechanism, institutional environment, implementation, directives, tax benefits, investments.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Інституціоналізація економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування являє собою процес запровадження в систему поведінки з відходами та виробництва біологічного палива на основі утилізації ресурсної цінності вторинної сировини нових інститутів-правил та інститутів-

організацій, модернізацію існуючих інститутів природоохоронного регулювання та господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу та трансплантації в національну площину інститутів, як забезпечили кращі практики ресурсозбереження та енергоефективного природокористування у високорозвинених країнах. Формування дорожньої карти інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, незважаючи на беззаперечну доцільність імплементації передового інозем-

ного досвіду, має відштовхуватися від концептуальних засад та інституціональних основ формування економічного механізму природокористування, які було сформульовано на початку та в середині 90-х років минулого століття. Неодмінною умовою повноцінної інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування має стати врахування інвестиційних можливостей та секторальних особливостей активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У сучасних умовах загострення екзогенних та ендогенних ризиків, які здійснюють безпосередній вплив на процеси модернізації вітчизняної індустрії поводження з відходами, актуалізувалася необхідність інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, щоб підвищити дієвість впливу вторинного ресурсокористування на процеси соціально-економічного розвитку окремих регіонів та об'єднаних територіальних громад (ОТГ). У працях О. Губанової, О. Загорій, Ю. Маковецької, Т. Миклуша, В. Міщенко, Т. Омеляненко, І. Сотник, С. Харічкова, Д. Шмарова та інших [1—7] розглядаються концептуальні підходи до запровадження сучасних форм фінансового, зокрема інвестиційного забезпечення модернізації індустрії поводження з відходами, сучасні методи залучення приватних інвестицій у муніципальний сегмент поводження з відходами, фінансово-економічні аспекти імплементації директив ЄС, які стосуються розміщення та утилізації відходів.

Вагоме значення для активізації процесів фінансування проєктів розбудови індустрії поводження з відходами має диверсифікація джерел фінансування проєктів в рамках реалізації базових положень міжнародних природоохоронних конвенцій. Окремі питання диверсифікації джерел фінансування сфери поводження з відходами розглядаються у працях І. Сотник [5], котра сформувала економічні механізми впровадження інноваційних концепцій управління відходами виробництва в Україні. Т. Омеляненко та Ю. Маковецька розкрили економічні, зокрема фінансові аспекти екомодернізації полігонів твердих побутових відходів [4]. С. Харічков, О. Губанова та О. Загорій визначили специфікації інструментів фінансування у сфері поводження з твердими промисловими відходами [6]. Диверсифікація джерел фінансування індустрії поводження з відходами буде відбуватися прискореними темпами за умови, коли у вітчизняному законодавстві сформуються інституціональні передумови для запровадження тих форм і методів фінансового забезпечення, які передбачені базовими міжнародними природоохоронними конвенціями.

Водночас залишається неупорядкованою система заходів щодо інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування як логічно ув'язаного комплексу методів, інструментів та важелів впливу на процеси розміщення відходів, їх утилізації і виробництва на цій основі різноманітних видів біологічного палива. Недостатньо відпрацьованими є підходи, що враховують секто-

ральні умови залучення вторинної природної сировини у відтворювальний процес.

ЦІЛІ СТАТТІ

Метою статті є розроблення дорожньої карти інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування з виокремленням інституціональних форм інвестиційного забезпечення модернізації індустрії поводження з відходами та з врахуванням секторального виміру вторинного ресурсокористування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Складність інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування зумовлена тим, що цей механізм охоплює процеси поводження з відходами у різноманітних секторах національного господарства, де надзвичайно детермінуючий вплив на процеси утилізації вторинної природної сировини здійснюють галузеві особливості як в матеріально-речовому, так і в технологічно-технічному розрізі. Тобто секторальні передумови мають неодмінно враховуватися при розробленні специфікації регуляторних підойм, спрямованих на упорядкування систем поводження з відходами як з точки зору мінімізації їх негативного впливу на навколишнє природне середовище, так і з точки зору використання їх ресурсної цінності у виробництві енергетичних ресурсів та матеріально-речових субстанцій, що можуть бути використані у відтворювальному процесі.

Не менш детермінуючий вплив на результативність процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування здійснюють інституціональні передумови, оскільки інститути-організації та інститути-правила, як показує передова іноземна практика, визначають межі, пропорції та масштаби ресурсозберігаючих та енергоощадних процесів у царині використання вторинної природної сировини. У нинішніх умовах форми власності, права володіння і користування, організаційні форми вторинного ресурсокористування фактично повністю детермінують потенціал утилізації утворених промислових та побутових відходів і виробництво на їх основі продукції з високою доданою вартістю. Тому визріла необхідність у впорядкуванні комплексу інституціональних передумов здійснення процесів поводження з відходами та вторинною природною сировиною, щоб економічний механізм ресурсозбереження та енергоефективного природокористування охопив максимально можливі обсяги та масштаби відходів.

Також відправним пунктом інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування виступає інвестиційний вимір модернізації інфраструктури поводження з відходами. В цьому контексті ключовими питаннями є: адекватність існуючої системи фіскального регулювання розміщення відходів передовим іноземним практикам, наявність надійних джерел інвестування проєктів утилізації різноманітних видів відходів і виробництва на цій основі продукції з високою доданою вартістю, можливість отримання кредитних ресурсів операторами

утворення відходів, а також підприємствами, які спеціалізуються на їх переробці.

Для якісного покращення ситуації, пов'язаної із наروшенням інвестиційних потоків у модернізацію індустрії ресурсозбереження та реалізацію проєктів енергоефективності, необхідно запровадити інструменти стимулювання вторинного ресурсокористування: надання податкових та кредитних пільг, транспортних дотацій і субсидій. Система податкових пільг може реалізуватися різними — як прямими, так і опосередкованими шляхами, зокрема: зменшенням бази або об'єкта оподаткування, зменшенням нарахованих сум податків, наданням цільових податкових пільг, скасуванням сплати податків за певними видами діяльності тощо [3]. Практика дотування окремих секторів національного господарства демонструє ефективність як прямих, так і не прямих регуляторів. Зокрема, в умовах відсутності можливості щодо повноцінної прямої державної підтримки використовуються непрямі регулятори, які передбачають звільнення від сплати окремих видів податків та інших фіскальних платежів. Зниження фіскального навантаження на суб'єкти господарювання, які реалізують проєкти утилізації вторинної сировини, дасть їм змогу забезпечувати безперебійне поповнення обігових коштів та нарощувати інвестиційні потоки у сферу поводження з відходами.

В умовах, коли основним суб'єктом регулювання процесів утилізації вторинної природної сировини стають органи місцевого самоврядування, важливого значення набуває врахування секторальних передумов вторинного ресурсокористування. Дослідження показують, що переробка відходів та утилізація вторинної сировини, в тому числі і з метою виробництва енергетичних ресурсів, в умовах децентралізації стає прерогативою місцевої влади.

Правильне розуміння перспектив утилізації промислових та побутових відходів місцевим самоврядуванням із залученням підприємницьких структур та іноземних партнерів дасть змогу покращити екологічну обстановку в населених пунктах та на прилеглих територіях, створити альтернативні джерела енергетичного забезпечення за рахунок виробництва різноманітних видів біологічного палива, сформувати ресурсну базу для місцевих підприємств матеріального виробництва. В цьому контексті заслуговує на увагу підхід Т.Миклуша щодо стимулювання реалізації комплексного підходу у сфері поводження з деревними відходами. Реалізація даного підходу в умовах поглиблення децентралізації потребує інституціоналізації субсидій на заготівлю і переробку деревних відходів, а також на виробництво паливних ресурсів. Введення такого роду субсидій варто здійснити у регіонах, які відзначаються високим рівнем лісистості, оптимальною за українськими мірками породно-віковою структурою лісового фонду, що дає можливість із високим рівнем достовірності спрогнозувати обсяги утворення деревних відходів на середньострокову та довгострокову перспективу [1].

Значний потенціал виробництва біологічного палива міститься в частині налагодження утилізації відходів сільськогосподарського виробництва та відходів і залишків переробно-харчових виробництв. Позитивне вирішення проблеми розбудови індустрії утилізації

відходів названих секторів економіки дасть змогу створити нові робочі місця, забезпечити населені пункти біологічним паливом та зменшити сировинну спрямованість регіональних агропромислових комплексів.

Д.Шмаров запропонував систему економічного регулювання комплексного розвитку переробної ланки аграрного сектору на основі утилізації відходів сільськогосподарського виробництва та відходів і залишків сектору переробно-харчових виробництв, що має отримати відповідну конкретизацію та інституціональну упорядкованість на регіональному та місцевому рівнях, оскільки укрупнення адміністративних районів та завершення процесу створення ОТГ вимагають активізації регуляторного впливу саме на цих рівнях. Основний спектр інструментів економічного регулювання комплексного розвитку переробної ланки аграрного сектора на рівні регіону має бути зорієнтований на стимулювання суб'єктів аграрного та агропродовольчого бізнесу стосовно підвищення обсягів рециклінгу рослинних та тваринних відходів, орієнтування рад та виконкомів ОТГ на створення умов для виробництва різноманітних видів біологічного палива на основі утилізації відходів сільськогосподарського виробництва та переробно-харчових виробництв, створення інституціональних передумов для формування складських та логістичних центрів в системі поводження з рослинними та тваринними відходами [7].

В умовах, коли сектор переробно-харчових виробництв став базовою ланкою господарських комплексів значної кількості регіонів, налагодження системи утилізації рослинних та тваринних відходів дасть змогу переломити теперішній тренд надмірної сировинної орієнтованості українського аграрного експорту. Також це дасть можливість зменшити експортні потоки відходів та залишків харчової промисловості, оскільки на їх основі буде здійснено виробництво цінних кормових добавок, а також різноманітних видів біологічного палива. Тобто збільшаться можливості щодо експорту аграрної продукції з високою доданою вартістю.

Схвалення ЄС нових енергетичних індикаторів, які передбачають використання добавок біологічної сировини до світлих нафтопродуктів, створить додаткові можливості для того, щоб на порядок збільшити потужності стосовно переробки некондиційної сільськогосподарської сировини чи вторинної сільськогосподарської сировини для виробництва біологічного палива. Сьогодні Україна виступає постачальником сировини для світовому ринку біодизелю та біоетанолу, що фактично призводить до вивезення доданої вартості закордон.

Тобто напрошується висновок про те, що врахування повною мірою секторальних передумов, в першу чергу у секторі переробно-харчових виробництв, налагодження виробництв різноманітних видів біологічного палива та цінних кормових добавок дасть змогу поступово сформувати вітчизняний біоенергетичний сегмент національного господарства. Але необхідною умовою при цьому виступає також врахування і створення відповідних інституціональних передумов, зокрема в частині узаконення партнерських відносин між місцевим самоврядуванням та приватним підприємницьким сектором.

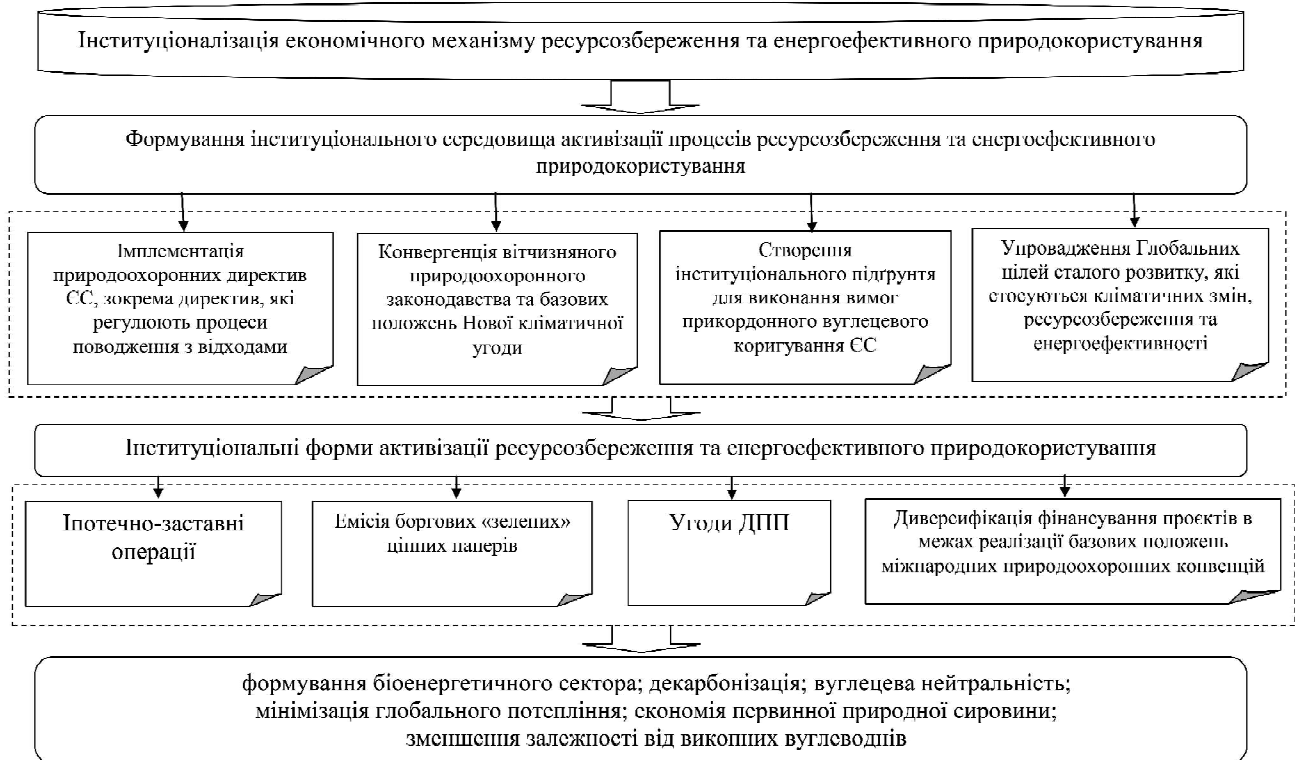

Рис. 1. Дорожня карта та секторальний вимір інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування

Джерело: розроблено автором.

Перераховані підходи до інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, а також секторальні особливості ресурсозбереження та енергоефективного природокористування в секторі лісогосподарських та переробно-харчових виробництв необхідно враховувати при виборі пріоритетів запровадження сучасних інститутів, які культивують різноманітні форми та методи ресурсозберігаючої діяльності та перетворення вторинної природної сировини у біологічне паливо.

Дослідження показали, що в нинішніх умовах перформатування планетарної моделі регулювання кліматичних змін, формування інституціонального середовища активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування має охоплювати чотири основних блоки (рис. 1). Перший блок — імплементція природоохоронних директив ЄС, зокрема директив, які регулюють процеси поводження з відходами. Для цього потрібна документальна та реальна імплементція. Документальна імплементція передбачає прийняття комплексу законодавчих та підзаконних актів, які дадуть можливість сформувати нове інституціональне підґрунтя для модернізації сфери поводження з відходами. Реальна імплементція — це створення сучасної системи моніторингу за процесами поводження з відходами, а також розбудова системи полігонів для складування та утилізації промислових та побутових відходів.

Для такої імплементції публічний та корпоративний сектори мають нести комплекс витрат. Основними витратами публічного та корпоративного сектора виступають адміністративно-управлінські, інвестиційні та операційні витрати, спрямовані на створення структурних

підрозділів, інформування, навчання, ведення баз даних, консультативні послуги, перепідготовку персоналу, заходи із залучення громадськості; будівництво й модернізацію очисних споруд і пилогазоочисних установок, будівництво полігонів відходів, сміттєпереробних заводів тощо; експлуатаційне обслуговування, організацію збирання відходів, ведення моніторингу тощо [2].

Для прискореної реальної імплементції директив, пов'язаних з упорядкуванням потоків відходів, у корпоративному секторі необхідно інституціоналізувати додаткові стимули для суб'єктів підприємницької діяльності, щоб вони були зацікавлені здійснювати облаштування місць розміщення та утилізації відходів у відповідності з нормами та стандартами, які функціонують в межах Європейського Союзу.

Другий блок заходів щодо формування інституціонального середовища активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування має охоплювати заходи, спрямовані на конвергенцію (зближення) вітчизняного природоохоронного законодавства та базових положень Нової кліматичної угоди. Нова кліматична угода була підписана в листопаді 2021 року і вводить додаткові зобов'язання для національних урядів в частині боротьби з глобальним потеплінням, але водночас і створює можливості для отримання додаткового фінансування. Український уряд має критично віднестися до дій своїх попередників, які не спромоглися забезпечити навіть мінімальний рівень заходів щодо входження нашої країни в планетарну систему боротьби з глобальним потеплінням.

Водночас вітчизняне законодавство залишається надмірно уніфікованим щодо інституціоналізації сти-

мулів стосовно реалізації проєктів мінімізації емісії парникових газів. Імплементация базових рішень Нової кліматичної угоди 2021 року в частині активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування має передбачати конвергенцію вітчизняного природоохоронного законодавства з європейським, зокрема в частині стимулювання процесів утилізації біологічних відходів (відходів сільського та лісового господарства, харчових відходів) з метою виробництва твердого та газоподібного палива. Підвищення рівня утилізації лісосічних відходів дасть змогу звести до мінімуму спалювання некондиційної деревини у місцях здійснення рубок, що знизить викиди парникових газів, а це повною мірою відповідає резолюції Нової кліматичної угоди, схваленої у м. Глазго восени 2021 року.

Прискорення процесів євроінтеграції України має враховувати ті інституціональні зміни, які задекларував ЄС на короткострокову та середньострокову перспективу. Однією з таких ініціатив є запровадження прикордонного вуглецевого коригування з метою підвищення дієвості заходів, спрямованих на пом'якшення наслідків глобального потепління. Введення такого режиму означає, що будуть введені додаткові фінансові та нефінансові зобов'язані для виробників країн, які виготовляють продукцію із завищеними викидами сполук вуглецю. Метою прикордонного вуглецевого коригування є стимулювання процесів впровадження таких виробництв, які характеризуватимуться зменшенням емісії вуглецю, що повною мірою відповідає резолюції Нової кліматичної угоди. Окремі українські виробники не здатні самостійно профінансувати структурні зміни, щоб швидкими темпами знизити викиди вуглецевих сполук. Водночас є значні потенційні можливості для введення додаткових потужностей щодо утилізації вторинної природної сировини і виробництва на цій основі біологічного палива, що дасть змогу збільшити його експорт до ЄС у зв'язку з відмовою багатьох країн від традиційного палива (викопних вуглеводнів) і переходу на використання енергії, яка виробляється з відновних джерел.

Традиційно значні можливості для прискорення процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування містяться в царині імплементції Глобальних цілей сталого розвитку в національне господарство, в першу чергу щодо виробництва різноманітних видів біологічного палива. В умовах поглиблення процесів децентралізації та реформи місцевого самоврядування збільшення обсягів виробництва біологічного палива означає отримання ОТГ додаткових можливостей для диверсифікації джерел енергетичного забезпечення, зокрема відмови від традиційних викопних вуглеводнів. В нинішніх умовах додаткова відмова від викопних вуглеводнів — це фактор зміцнення енергетичної самодостатності країни в цілому, це також можливість зниження видатків місцевих бюджетів на енергетичне забезпечення потреб об'єктів комунальної та соціальної інфраструктури.

Перераховані чотири блоки формування інституціонального середовища активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування виступають базовими детермінантами вибору інституціональних форм активізації ресурсозбереження та

енергоефективного природокористування. Такими інституціональними формами виступають: іпотечно-заставні операції, емісія боргових "зелених" цінних паперів, угоди ДПП, диверсифікація фінансування проєктів в межах реалізації базових положень міжнародних природоохоронних конвенцій.

У разі інституціоналізації економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування за умови врахування секторальних та інвестиційних особливостей залучення вторинної природної сировини до господарського обігу сформуються умови для того, щоб перетворити велику кількість полігонів промислових відходів, зокрема відходів лісгосподарських, деревообробних та переробно-харчових виробництв, та звалищ побутових відходів у ресурсну базу вторинного ресурсокористування та виробництва різноманітних видів біологічного палива. У підсумку в ряді регіональних та муніципальних господарських комплексів сформується біоенергетичний сектор, активізуються процеси щодо реалізації проєктів декарбонізації та досягнення вуглецевої нейтральності, уповільняться процеси глобального потепління та зменшиться залежність національної економіки від викопних вуглеводнів.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Дослідження показали, що для підвищення результативності використання вторинної природної сировини необхідною є інституціоналізація економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування. Ключовим моментом такої інституціоналізації має виступати формування інституціонального середовища, що визначає інституціональні форми активізації процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування. При цьому обов'язковою умовою є врахування секторальних особливостей залучення у господарський обіг вторинної природної сировини. На рівні ОТГ першочергового значення набуває розроблення регуляторного механізму утилізації відходів лісгосподарського та переробно-харчового виробництва, що дасть змогу на порядок збільшити обсяги біологічного палива та знизити залежність від викопних вуглеводнів окремих населених пунктів. Подолання інвестиційного дефіциту при реалізації проєктів ресурсозбереження та енергоефективності стане можливим за умови законодавчої регламентації комплексу податкових, кредитних та митних пільг для суб'єктів виробничо-господарської діяльності, які спеціалізуються на утилізації відходів і вторинної сировини та виробництві на їх основі різноманітних видів біологічного палива.

Література:

1. Миклуш Т.С. Економічний механізм комплексно-природокористування у Карпатському регіоні: методи та інструменти інвестиційного забезпечення. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 16. С. 52—60.
2. Міщенко В.С. Методологія вартісних оцінок імплементції екологічних Директив ЄС в Україні. Економіка природокористування і охорони довкілля. 2014. С. 6—9.

3. Міщенко В.С., Виговська Г.П. Організаційно-економічний механізм поводження з відходами в Україні та шляхи його вдосконалення. Монографія. К., Наукова думка. 2009. 294 с.

4. Омеляненко Т., Маковецька Ю. Екомодернізація полігонів твердих побутових відходів: організаційні та економічні аспекти. Економіка природокористування і охорони довкілля. 2016. С. 192—202.

5. Сотник І.М. Економічні механізми впровадження інноваційних концепцій управління відходами виробництва в Україні. Економіка природокористування і охорони довкілля. 2008. С. 313—318.

6. Харічков С., Губанова О., Загорій О. Інструменти фінансування у сфері поводження з твердими промисловими відходами. Економіка України. 2005. № 7. С. 82—88.

7. Шмаров Д.М. Механізм фінансово-кредитного забезпечення комплексного розвитку переробної ланки аграрного сектора. Агросвіт. 2020. № 8. С. 123—129.

8. Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М., Гунько Л.А., Капінос Н.О. (2022). Філософія зонування земель в Україні в контексті територіально-просторового планування землекористування територіальних громад.

9. Голян В.А., Мединська Н.В., Заставний Ю.Б. Економічний механізм органічного сільськогосподарського виробництва в умовах глобальних природоохоронних викликів: теоретико-методологічні засади формування. Агросвіт, 2022, 3: 10-18.

10. Купріянич І.П., Мединська Н.В. Екологічнобезпечне використання сільськогосподарських земель на регіональному рівні. Корсунь-Шевченківський, ФОП Майдаченко ІС, 2011.

References:

1. Myklush, T.S. (2018), "Economic mechanism of integrated environmental management in the Carpathian region: methods and tools of investment support", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 16, pp. 52—60.

2. Mischenko, V.S. (2014), "Methodology of cost estimates of the implementation of EU environmental Directives in Ukraine", Ekonomika pryrodokorystuvannia i okhorony dovkillia, pp. 6—9.

3. Mischenko, V.S. and Vyhovs'ka H.P. (2009), Orhanizatsijno-ekonomichnyj mekhanizm povodzhennia z vidkhodamy v Ukraini ta shliakhy joho vdoshkonalennia [Organizational and economic mechanism of waste management in Ukraine and ways to improve it], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

4. Omel'ianenko, T. and Makovets'ka, Yu. (2016), "Ecomodernization of solid waste landfills: organizational and economic aspects", Ekonomika pryrodokorystuvannia i okhorony dovkillia, pp. 192—202.

5. Sotnyk, I.M. (2008), "Economic mechanisms of implementation of innovative concepts of production waste management in Ukraine", Ekonomika pryrodokorystuvannia i okhorony dovkillia, pp. 313—318.

6. Kharichkov, S. Hubanova, O. and Zahorij, O. (2005), "Financing instruments in the field of solid industrial waste management", Ekonomika Ukrainy, vol. 7, pp.82—88.

7. Shmarov, D. (2020), "Mechanism of financial and credit support for the integrated development of the pro-

cessing sector of the agricultural sector", Agrosvit, vol. 8, pp. 123—129.

8. Tretiak, A. Tretiak, V. Priadka, T. Hunko, L. and Kapinos, N. (2022), "Philosophy of land zoning in Ukraine in the context of territorial-spatial planning of land use of territorial communities", Ekonomika ta derzhava, vol. 4, pp. 13—19.

9. Golyan, V. Medynska, N. and Zastavnyy, Y. (2022), "Economic mechanism of organic agricultural production in the context of global environmental challenges: theoretical and methodological foundations of formation", Agrosvit, vol. 3, pp. 10—18.

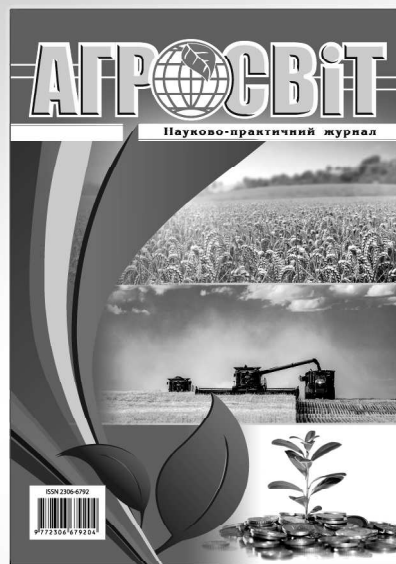
10. Kupriianchuk, I.P. and Medyns'ka, N.V. (2011), Ekolohobezpechne vykorystannia sil's'kohospodars'kykh zemel' na rehional'nomu rivni [Environmentally safe use of agricultural land at the regional level], FOP Majdachenko IS, Korsun'-Shevchenkiv's'kyj, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 27.05.2022 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292